

In de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport bestond er bij enkele fracties behoefte een aantal vragen en opmerkingen voor te leggen aan de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over de brief van 25 juni 2013 inzake beleid invasieve exotische muggen (Kamerstuk 32 793, nr. 96).

De voorzitter van de commissie,
Neppéus

De adjunct-griffier van de commissie,
Clemens

Inhoudsopgave	blz.
I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties	2
II. Reactie van de minister	6

I. VRAGEN EN OPMERKINGEN VANUIT DE FRACTIES

Vragen en opmerkingen van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling de brief over beleid invasieve exotische muggen gelezen. Zij hebben nog enkele vragen.

De minister geeft aan dat betrokken organisaties in Nederland inmiddels goede afspraken hebben over (de verantwoordelijkheid voor) de signalering van muggenoverdraagbare aandoeningen bij mens en dier, de monitoring van het voorkomen van invasieve exotische muggen en de bestrijding van deze muggen indien noodzakelijk. Kan de minister deze afspraken nader toelichten?

Totdat fabrikanten van biociden een toelatingsaanvraag in Nederland indienen, zal muggenbestrijding door de overheid in onverwachte situaties plaatsvinden op basis van vrijstellingen afgegeven door de minister van Infrastructuur en Milieu. Kan de overheid op deze wijze snel en adequaat ingrijpen indien de situatie daarom vraagt?

De minister geeft aan dat Lucky Bamboo plantjes niet meer op de huidige wijze kunnen worden geïmporteerd uit derde landen, zoals China. Zijn er andere manieren waarop deze plantjes alsnog geïmporteerd kunnen worden binnen de geldende wet- en regelgeving, of is het niet langer mogelijk voor handelaren om deze plantjes in Nederland te importeren?

Bij het schetsen van het internationale verband geeft de minister aan dat delen van de problematiek rondom preventieve maatregelen en biociden vrij specifiek zijn voor Nederland. Is dit wat de minister betreft aanleiding om aanpassingen te overwegen in het nationale kader van wet- en regelgeving, zo vragen de leden van de VVD-fractie.

Vragen en opmerkingen van de PvdA-fractie

Inleiding

De leden van de fractie van de PvdA hebben met belangstelling kennisgenomen van de brief van de minister waarin de potentiële gezondheidsbedreigingen van invasieve exotische muggen worden geschetst en waarin zij aangeeft hoe getracht wordt vestiging van invasieve exotische muggen in Nederland te voorkomen. Deze leden hebben ook kennisgenomen van het feit dat invasieve exotische muggen onbedoeld meekomen naar Nederland via de import van producten uit landen waar deze muggen gevestigd zijn, waaronder Lucky Bamboo en gebruikte banden, en dat het complex is om te voorkomen dat invasieve exotische muggen zich permanent in Nederland vestigen omdat er geen effectieve preventieve maatregelen bekend zijn.

RIVM-advies

De leden van de PvdA-fractie vinden het zorgwekkend om uit het RIVM-advies te vernemen dat, hoewel er ervaring is opgedaan met de monitoring en bestrijding van invasieve exotische muggen in Nederland

en samenwerking tussen relevante partijen tot stand is gekomen, ervaren knelpunten slechts ten dele of nog niet zijn opgelost. Welke van deze knelpunten zijn nog actueel en welke activiteiten zijn ondernomen om ze te verhelpen?

Hoever zijn de internationale ontwikkelingen met betrekking tot een adequate behandeling of een vaccin voor de relevante overdraagbare infectieziekten?

Biociden

De leden van de fractie van de PvdA vragen hoe er voor wordt gezorgd dat producenten een aanvraag indienen om hun producten toe te laten in Nederland. Welke concrete inspanningen worden hiervoor door Nederland verricht? En wat zijn, gezien de negatieve kosten/batenverhouding voor producenten, de reële verwachtingen voor Nederland? Welke mogelijkheden worden er gezien om de benodigde biociden snel in Nederland toe te laten via de per 1 september 2013 ingaande Europese Biociden Verordening? Hoe wordt hierop ingespeeld? Kunnen producenten een goedkopere toelatingsaanvraag doen voor Nederland dan het geval was onder de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden? In hoeverre zijn vrijstellingen om exotische muggen te bestrijden met nog niet toegelaten biociden, afgegeven door de minister van Infrastructuur en Milieu op basis van de criteria van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden, toereikend voor het oplossen van de problematiek omtrent import van Lucky Bamboo en gebruikte banden? Indien de mogelijkheden niet toereikend blijken, zijn de Warenwet en haar besluiten in staat om import van deze producten te verbieden als deze import risico's voor vestiging van invasieve exotische muggen met zich meebrengt? In hoeverre veranderen de mogelijkheden voor vrijstelling van biociden en/of het verbieden van import van risicoproducten als de Europese Biociden Verordening van kracht wordt?

Gebruikte banden

De leden van de PvdA-fractie vragen in hoeverre er controle is op naleving van de gemaakte afspraken in het convenant, onder andere het droog invoeren en opslaan van banden uit risicogebieden.

Genoemde leden vragen hoe het kan dat er dit voorjaar, ondanks de bekende gevaren, nog banden zijn geïmporteerd die niet voldoen aan de afspraken zoals opgesteld in het convenant en zij vinden het zorgwekkend dat er de komende tijd wellicht nog meer Aziatische tijgermuggen worden gevonden. Waarom kan de minister van Infrastructuur en Milieu geen vrijstelling afgeven om niet volgens het convenant geïmporteerde gebruikte banden te behandelen met (nog niet toegelaten) biociden? Welke extra controlemaatregelen zijn er genomen om relevante bedrijven te monitoren op de aanwezigheid van de invasieve exotische muggen en welke bestrijdingsmaatregelen zijn er genomen bij bedrijven waar de mug gesignaleerd is?

Welke communicatie gaat er uit naar omwonende burgers indien invasieve exotische muggen gesignaleerd zijn? Hoe worden zij geïnformeerd over de mogelijke gevaren, preventieve en bestrijdingsmaatregelen? Wordt er voor deze burgers een rol beoogd voor de signalering van invasieve exotische muggen en waar kunnen ze iets melden? En wordt er nagegaan in hoeverre de informatie burgers heeft bereikt en of zij de informatie hebben begrepen?

Deze leden vragen in hoeverre een evaluatie van het convenant na de zomer van 2014 mogelijk is, aangezien larven van de mug de Nederlandse winter kunnen overleven.

Internationaal

De leden van de fractie van de PvdA vinden het zorgwekkend dat invasieve exotische muggen zich gevestigd lijken te hebben in Zuid-Europa en langzaam oprukken naar het noorden, terwijl er geen uniform Europees beleid is om verdere verspreiding van de mug te voorkomen. In hoeverre is er concrete samenwerking met buurlanden? Deze leden hebben vernomen dat de problematiek rondom preventieve maatregelen en biociden vrij specifiek is voor Nederland. Waarin verschilt Nederland van andere landen waar invasieve exotische muggen een reële bedreiging vormen?

In hoeverre is er kennisuitwisseling met landen die met dezelfde problematiek als Nederland te maken hebben? Welke lessen zijn hieruit geleerd en worden de leerpunten al toegepast?

Genoemde leden zijn blij dat er door Nederland actief steun wordt gevraagd van buurlanden, maar zij vragen in hoeverre er breed wordt ingestoken op de noodzaak van een gezamenlijke, internationale aanpak. Waarom voelen buurlanden geen tot minder urgentie, ook als duidelijk is dat de mate van succes van nationaal beleid nauw samenhangt met de inzet van nabijliggende landen?

Dengue in Caribisch Nederland

De leden van de PvdA-fractie vragen in hoeverre het meereizen van eitjes/larven van Caribisch Nederland naar Nederland een reële bedreiging vormt.

Bestrijding in de toekomst

De leden van de fractie van de PvdA hebben vernomen dat de minister het voortouw heeft genomen in de preventie en bestrijding van invasieve exotische muggen omdat het om een relatief nieuw probleem gaat. Zij vragen wel welke criteria gebruikt worden om te bepalen of dit zo zal blijven.

Hoe wordt de verslechtering van de situatie in omliggende landen in de gaten gehouden? Welke contacten zijn er op dit gebied?

Vragen en opmerkingen van de PVV-fractie

De leden van de PVV-fractie hebben kennisgenomen van de brief van de minister waarin zij haar beleid schetst om vestiging van invasieve exotische muggen in Nederland te voorkomen. Naar aanleiding hiervan hebben deze leden nog aanvullende vragen.

De leden van de PVV-fractie verbazen zich over de redenering van de minister dat er geen import meer zal plaatsvinden van Lucky Bamboo omdat de importeurs niet aan de verplichting van het Warenwetbesluit kunnen voldoen. Het Warenwetbesluit verplicht importeurs een biocide te gebruiken, maar deze biocide is niet toegelaten of er is geen vrijstelling voor. Voor het bestrijden van tijgermuggen bij bandenbedrijven zijn er echter wel vrijstellingen verleend voor het gebruik van een aantal biociden. Waarom wel voor de bandenbedrijven maar niet voor de importeurs van Lucky Bamboo, zo vragen deze leden. En wie of wat zal de importeurs van Lucky Bamboo weerhouden om de biociden te gebruiken die de bandenbedrijven ook gebruiken? Het Warenwetbesluit bepaalt immers niet welk biocide gebruikt moet worden. De leden van de PVV-fractie vragen ook waarom er zoveel tijd verstreek, namelijk ruim twee weken, tussen de vondst van de tijgermug bij het bandenbedrijf in Oss en het verlenen van de vrijstelling voor de bestrijdingsmiddelen. Kan de minister dit uitleggen? Tot slot willen de leden van de PVV-fractie graag

weten hoe waterdicht het convenant is dat is afgesloten met de bandenbedrijven. Hebben alle bandenbedrijven dit convenant ondertekend? Hoe vrijblijvend is het convenant? Hoe wordt de naleving gecontroleerd en wat zijn de sancties bij overtreding? Deze leden krijgen hierop graag een nadere toelichting.

Vragen en opmerkingen van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie hebben nog enkele vragen naar aanleiding van de brief van de minister over het beleid invasieve exotische muggen. De minister geeft aan dat met het in de brief geschetste beleid de vestiging van invasieve exotische muggen in ieder geval de komende tientallen jaren voorkomen kan worden. Hoe verhoudt zich dat tot de berichten van de afgelopen tijd dat de exotische tijgermug aangetroffen is in de gemeenten Almere, Oss, Weert en Montfoort, zo vragen de leden van de CDA-fractie. De tijgermug is in deze gemeenten bij bandenbedrijven aangetroffen. Genoemde leden vragen of de desbetreffende banden wel of niet onder de convenantafspraken vallen. Tevens vragen zij aan de minister of het niet verstandig is om eerder het convenant te evalueren dan na de zomer van 2014. Indien het convenant niet werkt, is de minister dan van mening dat er een wettelijke grondslag voor preventieve maatregelen moet komen?

Voor het bestrijden van zowel larven als volwassen exotische muggen zijn verschillende soorten biociden nodig. De benodigde bestrijdingsmiddelen zijn echter niet toegelaten in Nederland, omdat producenten de middelen niet voor toelating hebben aangeboden. Wanneer verwacht de minister een toelatingsaanvraag? Heeft de minister nog andere middelen dan alleen het aandringen bij de fabrikanten op een spoedige toelatingsaanvraag?

De minister geeft aan dat Lucky Bamboo plantjes niet meer op de huidige wijze uit derde landen geïmporteerd kunnen worden. Betekent dit dat geen enkele import van Lucky Bamboo plantjes meer mogelijk is? Indien geen enkele vorm van import meer mag, bestaat er dan een gevaar van illegale handel?

De leden van de CDA-fractie vragen ook wat mensen moeten doen die door de exotische tijgermug gestoken zijn. Welke behandeling is voorhanden en is er bij artsen voldoende kennis omtrent de behandeling?

De minister dringt onder meer bij de Europese Commissie aan op een Europese aanpak. Bij welke raden heeft zij dit onderwerp de afgelopen drie jaar ter sprake gebracht?

De leden van de CDA-fractie vinden het verstandig dat de minister tot nu toe het voortouw heeft genomen, omdat het een relatief nieuw probleem is. Gezien de vele onzekere factoren (geen bestrijdingsmiddelen, nog geen toelatingsaanvragen, het ontbreken van een wettelijke grondslag voor preventiemaatregelen voor de handel in gebruikte banden, ontbreken van een Europese aanpak) kunnen deze leden zich indenken dat de minister voorlopig nog het voortouw houdt.

Vragen en opmerkingen van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van het kabinetsbeleid om vestiging van invasieve exotische muggen in Nederland te voorkomen en te vertragen. Deze leden zijn van mening dat met het oog op de volksgezondheid een effectief (Europees) beleid ter bestrijding van

dit soort muggen, waaronder ook de tijgermug valt, noodzakelijk is. Zij hebben voorts nog enkele vragen en opmerkingen.

De leden van de D66-fractie constateren dat er op dit moment slechts beperkte wetenschappelijke kennis is over effectieve preventieve maatregelen voor het voorkomen van vestiging van invasieve exotische muggen. Deze leden vragen de minister op welke wijze zij deze wetenschappelijke kennis wil vergroten. Ondersteunt de minister speciale onderzoeksprogramma's die hierop zijn gericht? Zo nee, waarom niet?

De leden van de D66-fractie stellen vast dat het beleid van de minister zich met name richt op de import van Lucky Bamboo en gebruikte banden. Deze leden vragen de minister of zij in kaart heeft gebracht of er nog andere risicovolle producten in Nederland zijn. Zo ja, wat zijn daarvan de resultaten? Zo nee, waarom niet?

De leden van de D66-fractie constateren dat infectieziektebestrijding en maatregelen gericht op het bestrijden van invasieve exotische muggen op basis van de Wet publieke gezondheid in principe een verantwoordelijkheid van de gemeenten zijn. Heeft de minister in kaart gebracht welke gemeenten een hoger risico lopen, omdat daar bedrijven gevestigd zijn die handelen in gebruikte banden en Lucky Bamboo? Deze leden vragen of de minister inmiddels contact heeft gehad met dit soort risicogemeenten. Op welke wijze wil de minister deze gemeenten betrekken bij haar beleid ten aanzien van invasieve exotische muggen? En op welke wijze worden de GGD'en betrokken bij dit proces?

II. REACTIE VAN DE MINISTER